

МОЗ України
НУОЗ України імені П. Л. Шупика

ІНСТРУКЦІЯ

з охорони праці під час робіт із
застосуванням переносних драбин і
драбинок

В. о. ректора

Олександр ТОЛСТАНОВ

02.11.2022

02.11.2022 № 26

м. Київ

1. Загальні положення

1.1. Дії цієї інструкції поширюються на окремих працівників структурних підрозділів НУОЗ України імені П. Л. Шупика які застосовують у своїй роботі переносні драбини та драбинки.

1.2. Ця інструкція розроблена згідно вимог НПАОП 0.00-4.15-98 – Положення про розробку інструкцій з охорони праці затвердженого наказом Держгірпромнагляду від 29 січня 1998 року № 9, НПАОП 0.00-1.15-07 Правила охорони праці під час виконання робіт на висоті, НПАОП 0.00-1.71-13 Правила охорони праці під час роботи з інструментом та пристроями, НПАОП 0.00-3.07-09 Норми безкоштовної видачі спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту працівникам загальних професій різних галузей промисловості, НПАОП 0.00-4.12-05 Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці.

1.3. Робоче місце працівника визначає безпосередній керівник.

1.4. Працівник повинен дотримуватись вимог внутрішнього трудового розпорядку, та вимог нормативно-правових актів з охорони праці.

1.5. До роботи з переносними драбинами та драбинками в структурних підрозділах НУОЗ України імені П. Л. Шупика допускаються особи, які досягли 18-річного віку, визнані придатними для цієї роботи медичною комісією, пройшли навчання з безпечних методів і прийомів ведення робіт.

1.6. Працівник, якого приймають на роботу в НУОЗ України імені П. Л. Шупика, до початку роботи повинен пройти вступний інструктаж з охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки, порядку надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах, бути ознайомленим під підпис з умовами праці, правами та пільгами при роботі в шкідливих та небезпечних умовах праці, про правила поведінки при виникненні аварій.

1.7. До початку роботи працівник повинен пройти також первинний інструктаж з безпечних методів виконання робіт безпосередньо на робочому місці. Про проведення вступного інструктажу та інструктажу на робочому місці робляться відповідні записи в журналах реєстрацій інструктажів. При цьому обов'язкові підписи як того, кого інструктували, так і того, хто інструктував.

1.8. Працівник, що приймається на роботу, після первинного інструктажу повинен протягом 8 змін (залежно від стажу, досвіду і характеру роботи) пройти стажування під керівництвом досвідченого, кваліфікованого працівника, який призначається розпорядженням керівника структурного підрозділу.

1.9. Повторний інструктаж з правил і прийомів безпечного ведення роботи працівник повинен проходити: **не рідше одного разу на квартал.**

1.10. Працівник повинен бути забезпечений ЗІЗ згідно НПАОП 0.00-3.07-09 нормами безкоштовної видачі спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів

індивідуального захисту працівника загальних професій, затвердженими наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 16 квітня 2009 року №62.

1.11. Для захисту рук працівника від механічних пошкоджень повинні забезпечуватися рукавицями ДСТУ EN 420-2001.

1.12. Для захисту ніг від механічних травм, переохолодження під час роботи на відкритому повітрі узимку працівник повинен забезпечуватися спеціальним взуттям відповідно до ГОСТ 12.4.011-89 ССБТ.

1.16. Костюми бавовняні необхідні працівникам для виконання виробничого процесу ГОСТ 12.4.011-89.

1.13. Небезпечні та шкідливі виробничі фактори, які можуть діяти в процесі виконання робіт:

- фізичні;
- хімічні;
- психофізіологічні.

1.14. Фізичні, небезпечні та шкідливі виробничі фактори діляться на:

- загазованість повітря;
- несприятливий температурний режим;
- підвищений рівень вібрації;
- підвищена чи понижена вологість повітря;
- підвищений рівень електростатичної напруги, магнітного поля;
- падіння з висоти;
- дотик з електропровідними частинами електроустановок;

1.15. Ця інструкція видається всім працівникам, які працюють із застосуванням переносних драбин та драбинок, під розпис.

1.16 Переносні драбини та драбинки застосовуються в залежності від умов та характеру роботи, що виконується.

1.17. При роботі в електроустановках напругою понад 42 В необхідно застосовувати драбини та драбинки, виготовлені з сухої деревини або інших ізоляційних матеріалів.

Дозволяється застосування металевих драбин та драбинок, що входять до комплектів обладнання підприємств зв'язку, за умови їх надійної ізоляції від підлоги та металевих частин обладнання.

1.18. Загальна довжина (висота) приставної драбини повинна забезпечувати робітнику можливість працювати стоячи на сходинці, яка знаходиться на відстані не менше 1 м від верхнього кінця драбини. Довжина драбини не повинна перевищувати 5 м.

1.19. Нижні кінці приставних драбин повинні мати упори у вигляді гострих сталевих наконечників, якщо вони встановлюються на ґрунт, чи гумових башмаків, якщо вони встановлюються на підлогу приміщення, асфальті тощо.

При стиранні сталевих наконечників чи гумових башмаків необхідно наконечники загострити, а башмаки замінити.

1.20. Відстань між сходинками драбин та драбинок повинна бути не більше 250 мм та не менше 150 мм; розмір перерізу сходинок - не менше 40х20 мм.

1.21. Сходинки дерев'яних драбин та драбинок повинні бути міцно вставленими у видовбані отвори в тятивах. Тятиви необхідно скріплювати стяжними болтами діаметром не менше 8 мм з відстанню між ними не більше 2 м, а також під верхньою та нижньою сходинками. Тятиви необхідно обтягнути сталевим дротом діаметром не менше 4 мм.

1.22. Розмір робочих майданчиків драбин (драбинок) повинен бути не менше 320х320 мм, драбинок-тумб - 300х220 мм. Робочі майданчики драбин (драбинок) висотою 1,3 м та вище повинні мати огорожу (упор) висотою не менше 1 м.

1.23. Металеві деталі драбин не повинні мати тріщин, задирок та гострих країв.

1.24. Тріщини в тятивах та сходинках дерев'яних драбин допускаються тільки поздовжні, довжиною не більше 100 мм та глибиною не більше 5 мм. При цьому місце

перебування та напрямок тріщин не повинні загрожувати ослабленням тятив та сходинок. Замуровування тріщин чи надломів шпаклюванням, обклеюванням чи іншим способом не допускається. Поперечні тріщини не допускаються.

1.25. Розсувні драбини (драбинки) повинні мати замковий пристрій, який виключав би можливість мимовільного розсування драбин (драбинок) під час роботи на них. Розсувні драбинки з колесами повинні мати замковий пристрій, який виключав би рух драбинок під час роботи на них.

1.26. Переносні металеві драбини та драбинки підлягають статичним випробуванням 1 раз на рік, а дерев'яні два рази на рік.

1.27. Усі переносні драбини та драбинки повинні бути про інвентаризовані, мати на тятивах номер і бути записані в спеціальному журналі, у якому відзначаються їх періодичні огляди.

На їх тятивах повинна вказуватися дата чергового випробування, а також їх належність (цех, дільниця тощо).

1.28. Щаблі дерев'яних драбин повинні бути виготовлені з деревини твердих порід (бука, дуба, ясеня) або хвойних порід (сосни, модрина) вологістю не більше 15%. Нахил волокон (косожар) у щаблях та деталях тятив не повинен перевищувати 7 %.

1.29. Тятиви дерев'яних драбин повинні виготовлятися із сосни абсолютною вологістю не більше 15 %. Не допускаються на зовнішніх поверхнях тятив:

- сучки, що частково зрослись на ребрах і випадають;
- сучки, що розпиляні по осі;
- завитки з виїмками, смоляні кишеньки, виявлені під час обробки;
- тріщини, що виходять в отвори для закріплення щаблів. Не допускаються

серцеподібні трубки в перетинах тятив.

Допускаються на зовнішніх поверхнях тятив ненаскрізні сучки, що щільно зрослись, таких діаметрів:

- до 5 мм - не більше двох на 1 м погонної довжини;
- до 15 мм - один на 1 м погонної довжини, якщо сучок розміщений не ближче ніж на 30 мм від щабля і на 20 мм від ребра тятиви;
- до 20 мм - один на тятиві, якщо сучок розміщений не нижче ніж на 40 мм до нижнього щабля і на 50 мм вище верхнього щабля.

Допускається виготовлення тятив із склеєних окремих планок по довжині; у цьому разі склеєні тятиви не повинні за міцністю поступатись цілим. Стиги склеєнок повинні розміщуватись на відстані не менше 125 мм від гнізд щаблів. Не допускається зарівнювання сучків, тріщин та інших дефектів деревини.

1.30. Усі деталі дерев'яних драбин повинні мати гладку, обстругану поверхню після чистої машинної або ручної обробки.

1.31. Дерев'яні деталі та оковки драбин повинні щільно (без прозіру) прилягати одна до одної. Не допускається зарівнювання прозирів між деталями.

1.32. Дерев'яні деталі драбин повинні підлягати гарячому просочуванню натуральною оліфою з подальшим покриванням безколірним лаком. Не дозволяється фарбувати драбини фарбами.

1.33. Металеві деталі драбин повинні очищуватись від іржі, знежирюватись і всі, крім деталей кріплення, фарбуватись. Шайби, головки стяжок та шурупи повинні покриватись безколірним лаком.

1.34. Щаблі дерев'яних драбин повинні врізуватись в тятиви і через кожні 2 м скріплюватись стяжними болтами діаметром не менше 8 мм.

Не дозволяється застосовувати драбини, що збиті цвяхами, без скріплення тятив болтами та врізування щаблів у тятиви.

Відстань між щаблями драбин повинна бути від 300 до 340 мм (крім розсувних триколієних, у яких вона повинна бути 350 мм), а відстань від першого щабля до рівня установлення - не більше 400 мм.

1.35. Приставні дерев'яні драбини та стрем'янки завдовжки більше 3 м повинні мати два або більше металевих стяжних болтів, установлених під нижнім та верхнім щаблями. Загальна довжина приставної дерев'яної драбини не повинна перевищувати 5 м.

1.36. Тятиви та щаблі дерев'яних драбин повинні складатись на вологостійкому клею.

Не допускається розклинювання шипів щаблів. Шипи щаблів повинні щільно (без прозирів) входити в гнізда тятив.

1.37. Місця сполучення дерев'яних деталей з металевими (оковками, стяжками, шайбами, головками стяжок та болтів тощо) повинні покриватись шаром натуральної оліфи.

Закріплення металевих деталей до дерев'яних повинно виконуватись заклепками або болтовими з'єднаннями. Застосовувати шурупи допускається для закріплення оковок.

1.38. Тятиви приставних драбин та стрем'янок повинні розходитись донизу. Ширина приставної драбини та стрем'янки за осями тятив повинна бути не менше 300 мм вгорі і 400 мм знизу.

1.39. Приставні драбини та стрем'янки повинні бути обладнані пристроєм, що запобігає перевертанню та зсуванню їх під час виконання робіт.

На нижніх кінцях приставних драбин та стрем'янок повинні бути оковки з гострими наконечниками у тому разі, якщо вони установлюються на землі. У разі використання драбин на гладких поверхнях (паркеті, металі, плитці, бетоні) на них повинні надягатись башмаки з гуми або іншого нековзкого матеріалу.

1.40. Верхні кінці драбин, якщо їх приставляють до труб або проводів, повинні бути обладнані спеціальними гаками-захватами.

Підвісні драбини, які застосовуються для виконання робіт на конструкціях та проводах, повинні бути обладнані спеціальними пристосуваннями, що забезпечують їх міцне закріплення.

1.41. На кожній з драбин, що перебуває в експлуатації, повинні бути зазначені:

- інвентарний номер;
- дата проведення наступного випробування;
- належність структурному підрозділу.

На дерев'яних та металевих драбинах написи повинні виконуватись на тятивах, а на мотузкових - на закріплених на них бирках.

1.42. Не дозволяється виконувати роботи з приставної драбини, стоячи на щаблі, розташованому на відстані менше 1 м від верхнього кінця драбини.

1.43. Допускається зрощувати не більше двох дерев'яних приставних драбин шляхом міцного з'єднання їх металевими хомутами, накладками з болтами тощо з обов'язковим проведенням подальшого випробування зрощених драбин.

1.44. Не дозволяється у разі недостатньої довжини драбини створювати додаткові опорні споруди з ящиків, бочок тощо.

1.45. Приставна драбина повинна установлюватись під кутом нахилу до горизонтальної площини не менше 45° і не більше 60°. При установленні драбини під кутом нахилу менше 60° додаткове закріплення верхньої частини драбини не вимагається.

1.46. Не дозволяється установлювати драбину на східці маршів сходової клітки. У разі необхідності на сходових клітках повинен споруджуватись поміст.

1.47. Не дозволяється виконувати роботу з двох верхніх щаблів стрем'янок, які не мають поручнів або упорів.

Перебування на щаблях приставної драбини або стрем'янки дозволяється одному працівнику.

1.48. Не дозволяється піднімати або опускати вантаж по приставній драбині та залишати на ній інструмент.

1.49. Не дозволяється на приставних драбинах та стрем'янках:

- виконувати роботи біля обертових механізмів, працюючих машин, транспортерів тощо та над ними;

- виконувати роботи із застосуванням електричного та пневматичного інструменту, будівельно-монтажних пістолетів;
- виконувати газо- та електрозварювальні роботи;
- натягувати проводи та підтримувати на висоті важкі деталі (для виконання таких робіт повинні застосовуватись риштування або стрем'янки з верхніми площадками, обгородженими поручнями).

1.50. Перед початком виконання робіт із застосуванням приставної драбини необхідно забезпечити її стійкість, верхній кінець закріпити за стійкі конструкції, щоб виключити можливість зміщення драбини.

У разі виконання робіт з підвісних, приставних та з розсувних драбин на висоті більше 1,3 м працівники повинні застосовувати запобіжні пояси.

1.51. Не дозволяється використовувати переносні металеві драбини в розподільних установках напругою 220 кВ і нижче.

1.52. Тріщини в щаблях та тятиві допускаються завдовжки не більше 100 мм і заглибшки не більше 5 мм. Тріщини не повинні послаблювати тятиву та щаблі драбини.

Не допускається будь-яке замазування тріщин або надломів шпаклівкою, заклеюванням або іншим способом.

Розсувні приставні драбини повинні мати коліна, які можна плавно висовувати і засовувати, надійно стопорити на будь-якій заданій висоті. Коліна драбин не повинні самочинно складатись. Зусилля, необхідне для висування колін драбин, не повинно перевищувати 500 Н (50 кгс).

Упори, якими закінчується тятива, повинні щільно закріплюватись і не мати люфту.

У разі стирання гумових башмаків їх необхідно замінювати. Затуплені наконечники необхідно заточувати.

1.53. Під час огляду металевих драбин необхідно переконатись у відсутності деформації вузлів драбин, тріщин в металі, задирок, гострих країв, порушення кріплення щаблів до тятив тощо.

Під час огляду мотузкових драбин необхідно переконатись у тому, що канат не має розривів, надрізів, розпущених ділянок, тятиви надійно зв'язані зі щаблями без послаблення вузлів, захвати міцно зчіплені з канатом і затягнені дротяними бандажами.

1.54. Усі переносні драбини та стрем'янки після виготовлення їх та капітального ремонту, а також періодично під час експлуатації повинні випробовуватись статичним навантаженням:

- 1 раз на 12 міс. - металеві драбини та стрем'янки;
- 1 раз на 6 міс. - дерев'яні драбини та стрем'янки;
- 1 раз на 6 міс. - підвісні мотузкові драбини.

1.55. Під час проведення статичного випробування приставні та розсувні дерев'яні та металеві драбини повинні установлюватись на твердій основі і приставлятись до стіни або конструкції під кутом 60° до горизонтальної площини; триколіїні драбини повинні бути повністю розсунуті.

1.56. Випробування драбин та стрем'янок повинно проводитись підвішуванням до їхніх щаблів та тятив статичного вантажу. Тривалість кожного випробування - 2 хв.

1.57. Випробування на міцність щабля розсувної драбини повинно проводитись підвішуванням вантажу 2 кН (200 кгс) всередині незміцненого щабля нижнього коліна драбини.

Тятиви повинні випробовуватись у два прийоми: спочатку до кожної з них повинен посередині прикладатись вантаж 1 кН (100 кгс) потім усі коліна повинні випробовуватись по чергово. Після зняття вантажу до обох тятив у середній частині середнього коліна повинен підвішуватись вантаж 2 кН (200 кгс) (вантаж можна підвішувати до середнього щабля).

Коліна драбини, що розсуваються, після проведення випробування повинні вільно опускатись та підніматись.

1.58. Випробування на міцність шабля приставної драбини та зрощеної приставної драбини повинно проводитись підвішуванням до одного незміцненого шабля в середній ланці прольоту вантажу 1,2 кН (120 кгс). Після зняття цього вантажу на шаблях та в місцях візуювання їх у тятиву не повинно бути пошкоджень. Виявлені під час проведення випробувань несправності драбини повинні усуватись, після чого випробування повинно проводитись повторно у повному обсязі.

1.59. Стрем'янку перед початком випробувань необхідно установити у робоче положення на рівній горизонтальній площадці, і до незміцненого шабля її в середній частині підвісити вантаж 1,2 кН (120 кгс). За наявності шаблів на обох суміжних колінах стрем'янки після закінчення випробування першого коліна аналогічно повинно проводитись випробування другого коліна. Якщо друге коліно стрем'янки використовується тільки для упору, то його достатньо випробувати вантажем 1 кН (100 кгс), підвішеним безпосередньо до кожної з тятив в середній частині коліна.

Під час проведення випробувань тятив приставних драбин та стрем'янок вантаж 1 кН (100 кгс) повинен прикладатись до обох тятив в середній частині коліна.

1.60. Розсувні драбини під час проведення випробувань ланцюгів, гаків та замикальних пристроїв повинні підвішуватись за гаки вертикально, і до нижнього шабля драбини повинен підвішуватись вантаж 2 кН (200 кгс). Після зняття вантажу в місцях зварювання ланок ланцюга не повинно бути тріщин, а також деформації зварених ланок та замикальних пристроїв.

1.61. Мотузкові та металеві підвісні драбини повинні підвішуватись вертикально та закріплюватись двома захватами до конструкції. До середини нижнього шабля повинен підвішуватись вантаж 1,2 кН (120 кгс). За наявності у металевих драбин робочої площадки вантаж після закінчення випробувань шаблів повинен підвішуватись і до цієї площадки.

За відсутності умов для проведення випробувань підвісних драбин у робочому (вертикальному) положенні їх можна випробовувати на розтягування в горизонтальному положенні, контролюючи у цьому разі навантаження динамометром.

Випробування металевої розбірної переносної драбини повинно проводитись підвішуванням вантажу 2 кН (200 кгс) до верхнього шабля сьомої (нижньої) секції протягом 5 хв. Після зняття вантажу не повинно бути деформації, тріщин та інших пошкоджень, що знижують механічну міцність таких драбин.

1.62. Драбини необхідно зберігати в сухих приміщеннях.

1.63. Працівник зобов'язаний:

- дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих у процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території підприємства;
- знати і виконувати вимоги нормативно-правових актів з охорони праці, правила поведінки з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва, користуватись засобами колективного та індивідуального захисту;
- проходити у встановленому законодавством порядку попередні та періодичні медичні огляди.

Працівник несе безпосередню відповідальність за порушення зазначених вимог.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Перед початком роботи працівник повинен:

- одягти спецодяг, спецвзуття, привести одяг в належний стан застебнути обшлага рукавів та забрати кінці одягу, які звисають;
- оглянути робоче місце, забрати речі, які заважають роботі, та звільнити проходи;
- перевірити наявність у робочій сумці необхідних інструментів та пристосувань;
- підготувати та одягнути запобіжний пояс при роботі на висоті більше 1,3 м.

2.2. Перевірити термін чергового випробування драбини (драбинки).

2.3. Ретельно оглянути драбину (драбинку) на відповідність вимогам НПАОП 0.00-1.71-13.

2.4. Забезпечити сталість драбини (драбинки), а потім шляхом огляду та випробування перекоонатися, що вона не може сковзнути з місця чи бути випадково зсунутою.

3. Вимоги безпеки під час виконання роботи

3.1. Під час роботи працівник зобов'язаний дотримуватись вимог НПАОП 0.00-1.71-13 Правила охорони праці під час роботи з інструментом та пристроями, НПАОП 0.00-1.15-07 Правила охорони праці під час виконання робіт на висоті.

3.2. Ця інструкція при роботах із застосуванням переносних драбин та драбинок встановлює вимоги безпеки, які необхідно дотримуватися під час виконання робіт в НУОЗ України імені П. Л. Шупика.

Драбинка - переносна драбина, що встановлюється без опори на що-небудь, крім підлоги (землі).

3.3. Роботи з електроінструментом, пневматичним інструментом, паяльною лампою та газовим пальником, з монтажним піротехнічним пістолетом дозволяються тільки з драбин (драбинок), які мають огорожені поручнями верхні майданчики.

3.4. Якщо неможливо міцно закріпити верх драбини, а також при роботі на драбинах (драбинках) в місцях з жвавим рухом пішоходів чи на висоті більше 4 м, незалежно від наявності на кінцях драбини (драбинки) металевих наконечників чи гумових башмаків біля неї повинен знаходитися працівник, який наглядає за місцем виконання робіт, рухом людей та підтримує драбину (драбинку).

3.5. Якщо необхідно встановити драбину (драбинку) проти вхідних дверей, біля неї повинен знаходитися працівник, який захищав би її від поштовхів.

3.6. Для роботи на маршах сходових майданчиків можуть застосовуватися драбини з однією укороченою тяговою чи влаштовуватися спеціальні настили.

3.7. При роботі на висоті вище 1,3 м передавати працівнику інструмент, пристосування, змінні блоки тощо, а також одержувати їх від працівника дозволяється тільки за допомогою нескінченної вірьовки.

3.8. Не дозволяється:

- застосовувати драбини (драбинки) з терміном чергового випробування, що пройшов;
- працювати із застосуванням несправних драбин;
- стояти чи проходити під драбиною, на якій знаходиться працівник;
- знаходитися на драбині на відстані менше 1 м від її верхнього кінця;
- у разі недостатньої довжини драбини улаштовувати опорні споруди з ящиків, бочок тощо, а також встановлювати переносні драбини під кутом більше 75 градусів без додаткового кріплення верхньої частини драбини;
- працювати з двох верхніх сходинок драбин (драбинок), які не мають огорож;
- знаходитись на сходинках більше однієї людини;
- працювати біля машин, валів, шківів, транспортерів тощо, які працюють, та над ними;
- виконувати роботу по натягуванню проводів та кабелів;
- працювати з приставних драбин з електро та пневмоінструментом;
- підтримувати на висоті важкі деталі;
- застосовувати тимчасові настили на випадкових опорах (ящиках, цегла тощо) замість драбин;
- застосовувати драбини (драбинки) зі сходинками, які прибиті цвяхами без врізання сходинок у тятиву.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Перевірити наявність інструменту та пристосувань, що використовувалися під час роботи.

- 4.2. Привести в порядок робоче місце.
- 4.3. Забрати драбину (драбинку) у відведене для зберігання місце.
- 4.4. Здати інструмент та пристосування або забрати їх у відведене для зберігання місце.
- 4.5. Про всі недоліки та несправності, які виникли під час виконання робіт, доповісти безпосередньому керівника.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. У разі виникнення аварійної ситуації (пожежі в зоні роботи, травми, що трапилась з кимось із працівників, ураження електричним струмом) працівник повинен зупинити роботу.

5.2. У випадку задимлення або пожежі працівник зобов'язаний припинити роботу, вимкнути електроенергію, негайно розпочати гасіння пожежі первинними засобами пожежогасіння та повідомити безпосереднього керівника.

5.3. Для гасіння пожежі працівник повинен застосовувати вуглекислотний або порошковий вогнегасники, сухий пісок або грубошерстну тканину.

5.4. Якщо погасити пожежу своїми силами неможливо, працівник повинен негайно повідомити керівництво НУОЗ України імені П. Л. Шупика (тел. 205-48-10) та викликати пожежну команду по телефону 101 чи будь-якими засобами зв'язку.

5.5. У разі нещасних випадків працівник повинен знати порядок надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах, за необхідності, викликати швидку медичну допомогу та повідомити безпосереднього керівника.

5.6. Під час ураження електричним струмом працівник повинен негайно звільнити потерпілого від дії електричного струму, знеструмивши електроустановку, а за неможливості відключення – відтягнути його від струмоведучих частин за одяг або застосувати підручний ізоляційний матеріал.

5.7. За відсутності у потерпілого дихання і пульсу працівник повинен зробити йому штучне дихання і непрямий (зовнішній) масаж серця, звернувши увагу на зіниці. Розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мозку. При такому стані оживлення починають негайно, після чого викликати швидку медичну допомогу та повідомити безпосереднього керівника про нещасний випадок.

5.8. Працівник повинен вміти надати першу долікарську допомогу в разі опіків. Не слід стягувати з обпеченого місця одяг і видаляти білизну, що прилипла до рани.

5.9. В разі опіку очей електричною дугою необхідно робити холодні примочування борною кислотою.

5.10. Перша допомога при пораненні.

Для надання першої допомоги при пораненні необхідно розкрити індивідуальний пакет, класти стерильний перев'язочний матеріал, що міститься у ньому, на рану і зав'язати її бинтом.

Якщо індивідуального пакету якимсь чином не буде, то для перев'язки необхідно використати чисту носову хустинку, чисту полотняну ганчірку і т. ін. На те місце ганчірки, що приходить безпосередньо на рану, бажано накапати декілька крапель настойки йоду, щоб одержати пляму розміром більше рани, а після цього накласти ганчірку на рану. Особливо важливо застосовувати настойку йоду зазначеним чином при забруднених ранах.

5.11. Перша допомога під час переломів, вивихів, ударів.

У разі переломів вивихів кінцівок необхідно пошкоджену кінцівку укріпити шиною, фанерною пластикою, палицею, картоном або іншим подібним предметом. Пошкоджену руку можна також підвісити за допомогою перев'язки або хустки до шиї і прибинтувати до тулуба.

У разі перелому черепа (несвідомий стан після удару голови, кровотеча з вух або рота) необхідно прикласти до голови холодний предмет (грілку з льодом або снігом, чи холодною водою) або зробити холодну примочку.

За підозри перелому хребта необхідно потерпілого покласти на дошку, не підіймаючи його, чи повернути потерпілого на живіт обличчям униз, наглядаючи при цьому, щоб тулуб не перегинався, з метою уникнення ушкодження спинного мозку.

У разі перелому ребер, ознакою якого є біль під час дихання, кашлю, чхання, рухів, необхідно туго забинтувати груди чи стягнути їх рушником під час видиху.

5.12. Надання першої допомоги під час опіків кислотами і лугами.

У разі потрапляння кислоти або лугу на шкіру, ушкоджені ділянки необхідно ретельно промити цівкою води протягом 15-20 хвилин,

У разі потрапляння кислоти в дихальні шляхи необхідно дихати розпиленням за допомогою пульверизатора 10% розчином питної соди, у разі потрапляння лугу - розпиленням 3% розчином оцтової кислоти.

5.13. Надання першої допомоги під час теплових опіків.

У разі опіків вогнем, парою, гарячими предметами в жодному разі не можна відкривати пухирі, які утворюються, та обв'язувати опіки бинтом.

У разі опіків першого ступеня (почервоніння) обпечене місце обробляють ватою, змоченою етиловим спиртом.

У разі опіків другого ступеня (пухирі) обпечене місце обробляють спиртом, 3% марганцевим розчином або 5% розчином таніну. У разі опіків третього ступеня (зруйнування шкіряної тканини) накрити рану стерильною пов'язкою та викликають лікаря.

5.14. Перша допомога під час кровотечі.

Для того, щоб зупинити кровотечу, необхідно:

- підняти поранену кінцівку в гору;
- кровоточиву рану закрити перев'язочним матеріалом (із пакета), складеним у клубочок, притиснути 2 зверху, не торкаючись самої рани, потримати протягом 4-5 хвилин; якщо кровотеча зупинилася, то не знімаючи накладеного матеріалу, поверх нього покласти ще одну подушечку з іншого пакета чи лист вати і забинтувати поранене місце (з деяким натиском) разі сильної кровотечі, яку не можна зупинити пов'язкою, застосовується стискання кровоносних судин, які живлять поранену ділянку, за допомогою згинання кінцівок у суглобах, а також пальцями, джгутом або закруткою;

- у разі великої кровотечі необхідно терміново викликати лікаря.

5.15. У разі виникнення пожежі викликати пожежну частину та розпочати гасіння її наявними засобами пожежогасіння. Вимкнути електроенергію. Пам'ятати, що електромережу, електрообладнання гасити тільки вуглекислотними порошковими вогнегасниками, азбестовими ковдрами, піском матеріалів, стружки з магнію та його сплавів користуватися виключно спеціальною емульсією.

5.16. Виконувати всі вказівки керівника робіт з ліквідації небезпеки.

УЗГОДЖЕНО:

Проректор з адміністративно-господарської роботи

Юрій Сохань

Начальник юридичного відділу

Тетяна Вознюк

Провідний інженер
з охорони праці

Володимир Головка